

המציאות היהודית

א' אלול - כ'ט אלול תשס"ח • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

החגים שבסתיו תשס"ט

היהודיות ברומניה, ד"ר אאורל ויינר, איחל לכולנו "שניכתב בספר החיים" ודיבר על "חשבון הנפש" שעלינו לעשות בהסתכל על השנה שעברה, כפי שהוא עצמו עושה את "חשבון הנפש" של הפדרציה בשנת תשס"ח. בדבריו גם פירט על חידושים שנעשים בחיי הדת, על שיקום בתי-כנסת, ועל הסבתם של בתי הבראה ישנים של הפדרציה למרכזי חינוך ונופש מודרניים. במיוחד הרחיב בדבריו על הפעולות המוקדשות לשנת "ישראל 60", להרחבת הקשרים עם ארגונים יהודיים גדולים מחוץ לארץ, לחגיגות, טקסי כבוד, אזכרות, מעשים למאבק באנטישמיות והכחשת השואה. באותם העמודים מובאות גם מחשבותיהם של אישים רבניים ושל אישים מתחום התרבות מרומניה על חגי תשרי.

כולו, בתקווה שהשנה החדשה תביא פיוס, הבנה, אחווה בין אנשים ובין עמים, מפני שאפשר לאהוב את השי"ת רק אם אוהבים את בני האדם. יו"ר הפדרציה של הקהילות

בגיליון זה אנו מפרסמים דפים המיועדים לערב ראש השנה. בתחילתם של הדפים האלה אנו מביאים את ברכתו של הרב הכולל מנחם הכהן: שנת שלום לעם היהודי, למדינת ישראל, לעולם

פנוטקה של "המציאות היהודית"

שאול כרמל, יו"ר אגודת הסופרים הישראלים הכותבים בשפה הרומנית, הוא שם שמופיע לעתים קרובות בדפי העיתון שלנו, וכל זאת בשל פעילותו הספרותית העצומה. כמו כל ספריו, שזכו לכתבה ולהערכה מטעמנו, כך גם בגיליון הנוכחי - מובאת ביקורת

מחמיאה לקובץ שלו "המוות האחרון שלי". הכרנו אותו כמשורר באמצעות שיריו. ועכשיו, באמצעות שיחה במסגרת הפנוטקה של "המציאות היהודית", אנו נחשפים אל האדם, אל משפחתו משטפנשט שבמחוז בוטושאני, אל השיר הראשון שכתב "סיקא", כפי שקראו בני ביתו לאיש ששמו היה שאול קרויטורו. אחרי בואו לישראל המשיך את פעילותו הספרותית והתקדם בה, הוא קשר קשרי ידידות וקשרים ספרותיים חדשים והמשיך את אלה שבארץ המוצא שלו. לאחרונה קיבל את כבוד על פועלו מידי נשיא רומניה.

מיאסי לירושלים, הלוח ושוב

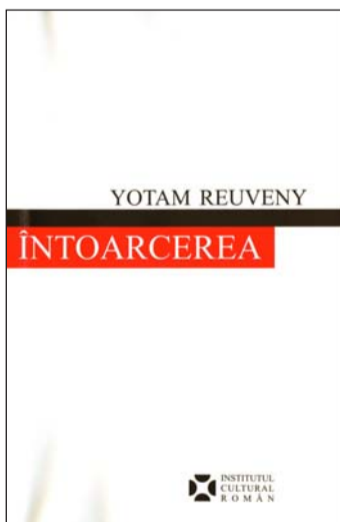
לגיליון הנוכחי מצורף נספח בן שמונה עמודים המוקדש לליאון וולוביץ. אם מישהו חושב שהכתבה היא רק לשם הפרוטוקול מכיוון שמלאו 70 שנה לעמיתנו (נולד ב-1938.10.8), הרי הוא טועה. זו הדרך שלנו לעורר את תשומת הלב אל פעולותיו החשובות של אינטלקטואל בעל תרומה מיוחדת במינה בהרחבת הגשרים התקשורתיים בין התרבות הרומנית לתרבות הישראלית. עוד בהיותו בעיר יאסי, וולוביץ פרסם מאמרים רבים בכתב העת של היהדות הדתית הרומנית, בהם גילה יחס מתמיד ואוהד לזהות היהודית. אחרי שעבר עם משפחתו לישראל, היה לעמוד התווך בדו-שיח הרומני-ישראלי. בירושלים עסק בקידום ערכי התרבות הרומנית במסגרת המרכז לתרבות אותו

על אודות הג'וינט בהווה

תכניות הג'וינט היו עשירות ומגוונות גם בקיץ הזה. המרכז לנופש ולימוד שבקריסטיאן שפע תכניות שאורגנו על ידו. כמו כן היו אירועים במשכן שברחוב פופא-סוארי שבבוקרשט ובערים יאסי, אוראדיה, קלוז'נאפוקה. כן, שנתיים עברו מאז שהותו הקבועה של מנהל התכנית של הג'וינט עבור רומניה, מר ישראל סאבג. בהזדמנות זו הוא העניק לנו ריאיון על פעילותו ברומניה בעבר, בעתיד ובמיוחד בהווה. למדיניות הג'וינט בארצנו היסטוריה של 30 שנה, והיא חשובה לכל אלה המאמינים בעתידה של קהילה יהודית זו.

יותם ראובני

בגיליון זה פרסמנו מאמר - מסה קצרה על רומן מיוחד, פרי עטו של יותם ראובני, שראה אור בבוקרשט בהוצאת הספרים המכובדת של המכון הרומני לתרבות. הספר מוקדש, אחרי שנים רבות, להרגשותיו של ילד יהודי בן 14, שעזב את ארץ מולדתו, שעזב את הכפר שלו, את ידידיו הראשונים ואת אהובתו הראשונה על מנת להיות בין בונייה של מדינת ישראל החדשה. רק בשנת 1990

הוא יכול לחזור לרומניה. הוא כותב על הרשמים, על התדהמה והקסם שבחזרתו לארץ מולדתו, למחוזות ילדותו. הכול מזכיר לו את העבר; אמנם כמה אנשים עוד זוכרים את האדם שעזב אותם, שיצא מתוכם לפני כמעט 25 שנים? כמה מידידותיו הראשונות נשארו, היכן אהבתו הראשונה? זהו ספר שאי אפשר לספר עליו, צריכים לקרוא אותו, ואנו מרגישים חובה, ומבטיחים ליותם ראובני שאנחנו, קוראי הרומן שלו היום, נכיר בו תמיד

עיסוק מתמיד - חינוך ונופש

העיתון שלנו מייחד הפעם ראיונות עם חברי הקהילה שנפשו בהרים ובחוף הים, בבתי הנופש המשופצים של הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה בכפרי הנופש קריסטיאן, אפוריה, בורסק. האנשים מעלים את זיכרונותיהם היפים ואת מחשבותיהם וכולם מדגישים את השינויים הברורים שנעשו. לדבריהם אמנם נשארו כמה בעיות, אך הן קטנות וניתן לתקן אותן בקלות. על אפשרויות הפיתוח בכפרי הנופש האלה דיבר גם איוון טרודר, מנהל המרכזים לנופש וחינוך של הפדרציה. הנושא כולו עוסק ברווחה החברתית של האנשים ונקשר גם לריאיון בתחום אחר שהעניק לנו המהנדס נילו ארנובץ, יו"ר המחלקה לעזרה סוציאלית, שהציג את התיקונים האחרונים של תכנית הסעד.

שלום, שלום - אמת, כפי שמגיע לכולנו, לכל עמי העולם באותה מידה

בעקבות ביקורו בישראל, העניק ראש עיריית בוקרשט, הד"ר סורין אופרסקו, ריאיון מעניין לעיתון שלנו. ביקורו הראשון היה ימים אחדים אחרי שקיבל את אות הכבוד של "איש השנה" מאת המרכז הישראלי-רומני בתל-אביב. לדבריו אות הכבוד שקיבל שימח אותו וכיבד אותו במיוחד. נוכחותו בישראל - זו פעם ראשונה - מכתירה רצון ישן מאוד של אמו המנוחה, ללכת על אדמתה של ישראל הקדומה. בהתחשב בזה שביקורו התקיים ימים ספורים לפני ראש השנה היהודית, ד"ר סורין אופרסקו ביקש לאחל לעם ישראל: "שלום, שלום-אמת, כפי שמגיע לכולנו, לכל עמי העולם באותה מידה ושנה חדשה כמה שיותר טובה, עם מילוי כל רצונותינו לבריאות ואושר

I.S.S.N. 1223 - 7736

